

Znojemská Divotvůrkyně slaví 300 let

V původně dominikánském kostele Nalezení sv. Kříže ve Znojmě je uchováván obraz Madony, který byl rozhodnutím olomouckého biskupa před 300 roky 23. listopadu 1722 prohlášen za "zázračný". Vyobrazení Panny Marie s Ježíškem, tradičně označované jako Panna Maria Znojemská, si získalo proslulost díky množství milostí, které u něj byly vyprošeny na přímluvu Ježíšovy Matky. Přestože kdysi masovou úctu již dávno odvál čas, těší se zdejší obraz pozornosti i v současnosti, kdy se u něj každý den zastavuje řada věřících. Jistě v tom důležitou roli hraje i srozumitelnost ztvárnění, které dílu vtiskl neznámý umělec. Zdejší Bohorodička nad jiné podobné vyobrazení vyniká nesmírně empatickým pohledem upřeným na diváka. Malbě přitom zcela dominuje postava Ježíška, kterého Maria přidržuje v náručí a zároveň ho nabízí jako lék na prosebníkova trápení a selhání.

Obraz si nechala namalovat rodina znojemského měšťana a řezníka Ondřeje Kachela. Jeho předlohou se stalo oltářní plátno Panny Marie Staroboleslavské, které viselo v dominikánském kostele. U obrazu se velmi rád modlil Kachelův syn Ondřej. Když chlapec předčasně zemřel, nechali rodiče do levého spodního rohu obrazu přimalovat jeho podobiznu a v roce 1676 obraz jako památku na svého syna věnovali do zdejšího kostela. Zde pak obraz bez zvláštní pozornosti visel v kapli Panny Marie Staroboleslavské téměř 35 let.

Teprve po roce 1712, kdy byl přesunut na pilíř sousední kaple, začalo se u obrazu objevovat množství darů a poděkování za zázračné vyslyšení proseb. Obraz se stal předmětem lidové úcty, která se velmi rychle šířila. Aby bylo možné obraz uctívat i veřejně, byla na olomoucké biskupství podána žádost o prošetření domnělých zázraků. Ustanovená komise, kterou tvořili rovněž tři lékaři, ze zaznamenaných mimořádných událostí vybrala čtyři, které po prozkoumání označila za zjevné zázraky. Na základě těchto závěrů prohlásila biskupská konzistoř 23. listopadu 1722 obraz za "milostný". U obrazu teď mohly být konány veřejné pobožnosti. Kostel se stává poutním místem. Hned v následujícím roce se konalo slavné procesí s obrazem městem Znojmem a město bylo zasvěceno Panně Marii. V roce 1735 je pro obraz vybudován krásný baldachýnový oltář, obraz je vložen do stříbrného rámu a později také ozdoben zlacenými korunkami.

Jen do roku 1744 bylo písemně zaznamenáno přes 700 mimořádných vyslyšení připisovaných přímluvě Panně Marie před zdejším obrazem. Jednu z dramatických událostí, která se odehrála v roce 1727, připomíná malba umístěná u Mariánského oltáře. Matka v pomnutí myslí bodá nožem do břicha své tříměsíční dítě, které není k utišení. Když si uvědomí šílenost svého činu, obrací se s manželem o pomoc k Panně Marii, a nejen že je dítě uzdraveno, ale dojde i k usmíření mezi manželi, kteří do té doby žili v neshodách.

Zásadní zvrat v uctívání obrazu přináší období josefinismu, kdy jsou zakázány poutě a procesí, obraz je odklizen z blízkosti věřících na hlavní oltář a jsou zabaveny cenné děkovné předměty. Teprve po téměř 100 letech v roce 1880 je obraz vrácen na své původní místo a dochází k obnově poutí a pobožností.

Němým svědkem někdejší intenzity Mariánské úcty zůstávají dvě hluboké jamky vyšlapané kněžími do kamenného oltářního stupně při slavení mši svatých, kterých je u oltáře písemně doloženo na 50 tisíc.

Panna Maria Znojemská je uctívána jako Pomocnice křesťanů. Poutní den se u obrazu slaví na svátek Narození Panny Marie 8. září.

U příležitosti 300. výročí od schválení veřejné úcty k Milostnému obrazu byly zdejší farností pořízeny tři nové zvony, které 15. října 2022 požehnal brněnský biskup Pavel Konzbul. Poprvé se nové zvony rozezní o slavnosti Ježíše Krista Krále 20. listopadu 2022 po mši svaté celebrowané v 10.30 hod. kardinálem Dominikem Dukou.

Modlitba před Milostným obrazem Panny Marie Znojenské

Maria, Matko Boží a Matko naše,

Tvá milá tvář uchovává projevy lásky a důvěry mnoha pokolení, která u Tebe nacházela ochranu a útočiště.

Dnes přicházíme také my na toto místo setkání, poznamenáni starostmi naší doby.

Přicházíme za Tebou, Matko Slova, abychom se nově učili naslouchat slovům Tvého Syna a radostně šířili jeho zvěst.

Přicházíme za Tebou, Matko Božího lidu, abychom ve Tvé blízkosti prožívali společenství církve.

Přicházíme za Tebou, Matko rodin, abychom do Tvé péče svěřili všechny naše děti a jejich budoucnost.

Přicházíme za Tebou, Matko našeho národa, abychom obnovili naše zasvěcení.

Opatruj plamen víry, který nám předali svatí Cyril a Metoděj, a vypros naší vlasti potřebný rozvoj a mír.

Maria, Pomocnice křesťanů, shlédni na nás, obejmi nás a doprovázej nás na cestě ke Tvému Synu.

Amen.